MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-28 ta' Gunju, 2007

Citazzjoni Numru. 270/2006

A

-vs-

kuraturi sabiex jirrappresentaw lill-assenti B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fl-24 ta' Awwissu, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi fis-6 ta' Awwissu, 2002 l-esponenti żżewġwet il-konvenut B b'rit ċivili fir-Reġistru taż-Żwieġ, il-Belt Valletta (Ara Dok. "A" hawn anness);

2. Illi l-konvenut huwa ta’ twemmin Musulman u ta’ nazzjonalita’ Marokkina;

3. Illi l-konvenut meta kkontratta l-imsemmi żwieġ la kellu l-ħsieb li ż-żwieġ ikun permanenti għall-ħajja u lanqas li ma jistax ikollu iżjed minn mara waħda fl-istess ħin;

4. Illi fuq fil-mument tal-kontrattazzjoni taż-żwieġ il-konvenut ma kellu l-ebda intenzjoni li jgħix ħajja miżżewġa hekk kif kontemplata fil-Liġi nostrana, u li l-kunsens kien vizzjat speċjalment fil-kuntest ta’ l-artikoli 19(1) (ċ), (d), (f) u (h) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta’ Malta.

Għaldaqstant fil-mument taż-żwieġ kien hemm nieqes element essenzjali għal validita’ taż-żwieġ, il-kunsens tal-konvenut kien ivvizjat, u l-esponenti għalhekk titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti tas-6 ta’ Awwissu, 2002 kien vizzjat għar-raġunjiet premessi u għaldaqstant tiddikjarah null u bla effett għall-finijiet kollha tal-Liġi.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi permezz ta’ digriet datat 6 ta’ Frar, 2007 ġew nominati l-kuraturi biex jirrappresentaw lill-konvenut billi rriżuulta li kien assenti minn Malta.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-kuraturi deputati Av. Mark M. Busuttil u PL. Hilda Ellul Mercer, ippreżentata fis-7 ta’ Mejju, 2007, li permezz tagħha esponew bir-rispett:

1. Illi l-partijiet m’humiex edotti mill-fatti u għalhekk qed jirriservaw id-dritt li jippresentaw risposta mitivata fi stadju ulterjuri.

Salv eċċezzjonijiet oħra.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta’ l-attriċi u ta’ omissis.

Rat il-verbal tas-sedta tal-25 ta’ Mejju, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2002 a bażi ta’ l-artiklu 19 (1) (c), (d), (f) u (h) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta’ Malta. Il-konvenuti nomine ma setgħux iressqu provi stante li ma rnexxilhomx jikkomunikaw ma’ l-assenti.

Kif pero’ dejjem irritenew il-Qrati Maltin; “*F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kolliżjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk*

il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.” (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta’ l-Appell fis-6 ta’ Novembru, 1991).

L-artikoli ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b’qerq fuq il-kwalita’ tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – il-vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – kunsens vizzjat bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu;

19 (1) (h) – jekk waħda mill-partijiet ma kellhiex setgħat intelletwali jew ta’ rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ.

Parti mill-kontenut ta’ l-affidavits prodotti jirrakkontaw episodji wara ż-żwieġ u naturalment x’ġara wara ż-żwieġ hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa’ dawl fuq l-istat ta’ fatt ta’ qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indikazzjonijiet ċari li ż-żwieġ kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta’ Jannar, 2006);

“*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe’ li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*”

Il-kawżali tal-attriċi hija waħda u cioe’ in-nuqqas ta’ diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta’ Mejju, 1995); “*B’difett serju ta’ diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta’ immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista’ tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita’ sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien*

ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ." F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif ġia' ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejjin tul l-għerusija mingħajr ma ntebhu li ż-żwieġ ma seta' qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Mid-deposizzjonijiet *in toto* kif gia' ingħad jirriżulta li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat kif indikat f'dawn is-sentenzi. Dan għaliex fil-mument tal-kunsens ċertament l-attriċi ma kinitx f'pożizzjoni li jkollhom kunsens format u informat biżżejjed. L-attriċi anke *icto oculi* tidher li għadha vittma faċli ta' min irid jinqeda biha għall-iskopijiet ta' moħħu u hu ċar li l-konvenut użaha biex ikun jista' jilħaq l-iskop tiegħu li jgħix Malta mingħajr problemi burokratiċi.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fis-6 ta' Awwissu, 2002. L-ispejjeż ikunu a kariku tal-konvenut iżda l-attriċi għandha tħallas provisorjament l-ispejjeż u d-drittijiet tal-kuraturi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------